

Södertörns högskola
Rektor

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Maria Södling
08-563 085 78
Maria.sodling@hsv.se
BESLUT

2010-06-29
Reg.nr 641-1473-10

Beslut om tillstånd att utfärda examina på forskarnivå inom området kritisk kulturteori

Högskoleverket beslutar att ge Södertörns högskola tillstånd att utfärda licentiatexamen och doktorsexamen inom området kritisk kulturteori.

Ansökan och ärendets hantering

Södertörns högskola har ansökt hos Högskoleverket om tillstånd att utfärda examen på forskarnivå inom området kritisk kulturteori. För granskning av ansökan har Högskoleverket utsett följande sakkunniga: professor Kjersti Bale, Universitetet i Oslo, professor Jostein Gripsrud, Universitetet i Bergen, professor Vigdis Songe-Møller, Universitetet i Bergen och professor Frederik Tygstrup, Köpenhamns universitet. Professor Christina Ullenius har fungerat som moderator. Underlag för bedömningen har varit högskolans ansökan samt intervjuer med representanter för högskolan vid en hearing vid Södertörns högskola den 10 maj 2010. De sakkunnigas yttrande bifogas.

Bedömning

Bedömningen har gjorts utifrån de krav som ställs i högskolelagen och högskoleförordningen och utifrån de bedömningsgrunder som Högskoleverket har utarbetat. De sakkunnigas bedömning är att högskolan ska beviljas tillstånd att ge examina på forskarnivå inom området kritisk kulturteori. Högskoleverket instämmer i denna bedömning.

Med hänvisning till 6 kap. 5 b § högskoleförordningen (1933:100) lämnar Högskoleverket även tillstånd att utfärda masterexamen inom samma område.

Beslut

Högskoleverket beslutar att ge Södertörns högskola tillstånd att utfärda licentiatexamen och doktorsexamen inom området kritisk kulturteori.

Högskoleverket beslutar också att ge Södertörns högskola tillstånd att utfärda masterexamen inom samma område.

Beslut i detta ärende har fattats av universitetskanslern Anders Flodström efter föredragning av utredaren Maria Södling i närvaro av huvudsekreteraren Lena Adamson, pressekreteraren Kristin Lindqvist och avdelningschefen Magnus Hjort. I ärendets beredning har även utredaren Andrea Amft medverkat.

Anders Flodström

Maria Södling

Kopia till:
Utbildningsdepartementet
De sakkunniga

Utlåtande för ansökan om tillstånd att examinera på forskarnivå inom området kritisk kulturteori, Södertörns högskola

Område: kritisk kulturteori

Ingående forskarutbildningsämnen där utbildning initialt kommer att anordnas: estetik, filosofi och medie- och kommunikationsvetenskap

Område för examenstillstånd

Området kritisk kulturteori framstår som väl avgränsat. De tre ämnena estetik, filosofi och medie- och kommunikationsvetenskap utgör en sammanhållen enhet. Både i ansökan och genom intervjuer vid hearingen framstod det tydligt att området är väl integrerat, har en gemensam teoretisk bas och har potential för vidareutveckling genom att inkludera andra ämnen på sikt. Här finns också ett väl etablerat samarbete med genus-, konst- och litteraturvetenskap.

Området är väl lämpat för att profilera Södertörns högskola. Högskolan lägger ned biovetenskap för att istället profilera sig inom fyra inriktningar, varav kritisk kulturteori är en. Med examenstillstånd i kritisk kulturteori kommer Södertörns högskola få ett utbud som är unikt i Sverige. Det sker genom inriktningen mot kontinental filosofi, mot estetik förstått som kunskap förvärvad genom sinnena och mot en humanistiskt profilerad medie- och kommunikationsvetenskap som lägger vikt vid kulturhistoriska och kulturteoretiska perspektiv.

Inom området finns redan ett samarbete med det omgivande samhället i form av olika projekt. Exempel på detta är samarbete med Bonniers konsthall och förlag och med andra konstinstitutioner i Stockholm.

Sammanfattningsvis anser bedömargruppen att högskolans argumentation för området för examenstillstånd är tillfredsställande.

Högskolans kvalitetsarbete

Vid hearingen klargjorde högskolans ledning att de kommer att ta ansvar för forskarutbildningen i kritisk kulturteori på ett betryggande sätt, också efter att den nya rektorn tillträder vid halvårsskiftet 2010. Av ansökningsframgången framgår också att det finns ett treårigt uppföljningsprogram för kvalitet. Högskolans delegationsordning ter sig rimlig.

Före hearingen rådde viss oklarhet kring organisationen, men under intervjuerna blev det klart att den nyinrättade fakultetsnämnden kommer att ha ansvaret för och fatta de övergripande besluten om forskarutbildningen. Till exempel kommer fakultetsnämnden att anta doktoranderna efter förslag från ämnes- och områdestyrelsen. De administrativa strukturerna och organen ter sig adekvata för att hantera samverkan mellan ämnesmiljöer och styrelse.

Individuella studieplaner ska tillsammans med uppfyllda behörighetskrav och intervjuer före antagning säkra kvaliteten på de doktorander som rekryteras. Doktorandernas studieplaner kommer att följas upp av handledare, med årliga

rapporteringar från både doktorander och handledare. När det gäller studiemiljö genomförs redan idag årliga enkäter bland doktoranderna.

Bedömargruppen ställde frågor om strategier för likabehandling med hänsyn till kön och etnicitet. På detta svarade högskolan att man tillämpar en måttlig könskvotering och att Södertörns högskola är bland de lärosätena i Sverige som har högst andel studenter med minoritetsbakgrund.

Sammanfattningsvis anser bedömargruppen att högskolans kvalitetsarbete är tillfredsställande.

Forskarutbildningsmiljö

Området kritisk kulturteori uppfyller kraven på rimligt antal handledare inom vart och ett av de tre forskarutbildningsämnena. Handledare får forskningstid i den mån de erhåller externa projektmedel. Vid Södertörns högskola ligger för närvarande forskningsandelen i genomsnitt på 47 procent, vilket är över genomsnittet för högskolor i Sverige. Publiceringsverksamheten är omfattande och utmärker sig genom sin internationella profil. Ett stort antal handledare har publicerat monografier på välrenommerade förlag som använder sig av peer review-granskning, vilket inom fältet anses vara det mest meriterande. Under hearingen återkom bedömargruppen till frågor om internationalisering, och det blev klargjort att doktoranderna kommer att få tillgång till internationella nätverk genom sina handledare. Det framkom också att doktoranderna får hjälp av sina handledare att söka ekonomiskt stöd till utlandsstudier, vilket bedömargruppen ser som positivt.

Södertörns högskola har idag 16 doktorander inom det planerade området (8 doktorander i medie- och kommunikationsvetenskap och 8 doktorander i filosofi). Detta motsvarar ungefär det riktmärke om 15 doktorander som Högskoleverket föreslår. Bedömargruppen delar uppfattningen att detta antal utgör en kritisk massa för att kunna bedriva utbildning inom en stimulerande doktorandmiljö och ser det som sannolikt att antalet kommer att öka om högskolan får möjlighet att examinera på forskarnivå.

Södertörns högskola har en väl utvecklad uppläggning för seminarier och annat vetenskapligt utbyte mellan doktorander och områdets seniora forskare. Högre seminarier anordnas regelbundet och dessutom anordnas forskardagar. När doktoranderna kommit halvvägs i sin forskarutbildning hålls ett 60-procentsseminarium där doktoranderna lägger fram en större textmängd som granskas av en bedömargrupp.

Forskarutbildningen har en obligatorisk och en valfri del. Den valfria delen utgörs av konferenser, kurser och seminarier utomlands. Bedömargruppen uppfattar kursuppläggningsen som mycket genomtänkt. De tre ämnena ansvarar för var sin obligatorisk kurs som tillsammans utgör en helhet: vetenskapsteori (filosofi), kritisk kulturteori (medie- och kommunikationsvetenskap) och metod (estetik).

En fråga gäller huvurvida kursverksamheten kan göras mindre resurskrävande genom att området inleder samarbete med andra universitet och/eller högskolor med liknande kursutbud. Medan representanter för fakultetsnivån framhävde de nationella samarbetsmöjligheterna var representanterna för området i högre grad internationellt inriktade. Här nämndes speciellt forskarskolan för kulturstudier vid Köpenhamns universitet.

Slutligen anser bedömargruppen att akademiska miljön vid Södertörns högskola har såväl den nödvändiga vetenskapliga bredden som den vetenskapliga fördjupningen som krävs för att bedriva forskarutbildning inom området kritisk kulturteori.

Sammanfattningsvis anser bedömargruppen att forskarutbildningsmiljön är tillfredsställande.

Handledarresurser

60 procent av högskolans lärare är disputerade, vilket utgör en högre andel än genomsnittet vid svenska högskolor. I varje forskarutbildningsämne finns tillräckligt många lärare med professors- eller docentkompetens. I estetik finns två professorer och två docenter, i filosofi finns en professor och två docenter och i medie- och kommunikationsvetenskap finns tre professorer och tre docenter. Sammantaget finns det 16 möjliga handledare inom området, vilket överskrider riktmärket om tio handledare som Högskoleverket föreslår.

Handledningserfarenheten på forskarnivå förefaller tillräcklig. Södertörns högskola har redan rutiner för byte av handledare och ett tillräckligt stort antal potentiella handledare för att detta ska kunna ske utan problem. Dessutom erbjuder Södertörns högskola bihandledare till alla doktorander. Vidare ger högskolan handledarkurser i samarbete med Stockholms universitet, och det finns ett diskussionsforum för alla handledare med regelbundna möten. Här diskuteras bland annat doktorandernas studieplaner.

Ålderssammansättningen bland lärare och handledare är betryggande. De anställdas genomsnittsalder är så pass låg att det på lång tid inte kommer att finnas behov av personalutbyte på grund av pensionsavgångar. Bedömargruppen anser att denna stabilitet är en fördel under uppbyggnaden av forskarutbildningen.

Sammanfattningsvis anser bedömargruppen att handledarresurserna är tillfredsställande.

Ekonomi

Södertörns högskola har en unik möjlighet att erhålla extern finansiering genom Östersjöstiftelsen. Då Östersjöstiftelsen kräver att de projekt den stöttar ska ha anknytning till Östersjöregionen var sakkunniga till en början oroade över det starka beroendet av Östersjöstiftelsen för extern forskningsfinansiering. Men eftersom stiftelsen genom det så kallade kompletterande stödet också ger finansiering till projekt som mer indirekt gynnar Östersjöforskningen ser inte

bedömargruppen detta som något problem. Tidigare beviljade projekt visar med tydlighet att Östersjöstiftelsen säkrar finansiering till ett brett spektrum av projekt inom området kritisk kulturteori. Därutöver har områdets forskare med framgång sökt externa medel från andra forskningsfinansiärer som exempelvis Riksbankens Jubileumsfond. Sammantaget vittnar detta även om den vetenskapliga kvaliteten inom området.

Ett professorsprogram har upprättats som möjliggör tillsättning av 19 professorer inom loppet av en femårsperiod. Ekonomin framstår således som solid.

Sammanfattningsvis anser bedömargruppen att ekonomin är tillfredsställande.

Infrastruktur

Infrastrukturen vid högskolan framstår som god, både när det gäller litteratur, informationsteknik och annan utrustning. Bedömargruppen ser det som positivt att doktoranderna från de tre ämnena samlokaliseras. Detta kommer förhoppningsvis att bidra ytterligare till synergieffekter mellan de tre ämnena.

Sammanfattningsvis anser bedömargruppen att infrastrukturen är tillfredsställande.

Sammanfattande bedömning och förslag till beslut

Bedömargruppen föreslår att Högskoleverket ger Södertörns högskola tillstånd att utfärda examen på forskarnivå inom området kritisk kulturteori.